

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla specjalnych obszarów ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH120024

NAZWA
OBSZARU Dolina Białki

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH120024	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Dolina Białki

1.4. Data opracowania 2005-10	1.5. Data aktualizacji 2014-02
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres: Polska Wawelska 52/54 Warszawa 00-922
Adres e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2007-03
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2009-03
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	Brak danych

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

[Powrót](#)

Długość geograficzna

20.1092

Szerokość geograficzna

49.391

2.2. Powierzchnia [ha]:

716.03

2.3. Obszar morski [%]

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL21	Małopolskie
------	-------------

2.6. Region biogeograficzny

Alpejski (100.0 %)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

[Powrót](#)

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3220			196.3		G	A	B	A	A
3230			6.9		G	A	A	A	A
3240			53.7		G	A	A	A	A
5130			0.01		G	D			
6210			1.2		G	B	C	B	C
6510			0.07		M	D			
6520			7.2		G	B	C	B	C
8160			0.0		G	D			
8210			0.0		G	D			
91E0			159.2		G	B	C	B	C
91Q0			0.02		G	D			

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe

(6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.

- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki			Populacja na obszarze							Ocena obszaru				
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
F	5094	Barbus peloponnesius			p				P	M	C	A	C	C
A	1193	Bombina variegata			p			i	C	M	C	A	C	C

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N23	0.14
N17	24.81
N16	65.56
N10	1.55
N06	0.14

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Wg podziału geobotanicznego Matuszkiewicza, teren objęty obszarem Natura 2000 należy do Dział: Zachodniokarpacki; Kraina Karpat Zachodnich Podkraina: Zachodniobeskidzka (Pogórze Gubałowskie Bory Nowotarskie) Tatrzańska – Okręg Tatr (Regli Tatrzańskich), Okręg Pienin (Pas Skalic Spiskich).

- geologia i gleby,

Dolinę Białki wypełniają utwory czwartorzędowe, złożone z różnej miąższości osadów żwirów z wkładkami piasków i mułów. Wzniesienia Kramnicy i Obłazowej są zbudowane ze skalistych wapieni jurajskich serii czorsztyńskiej, przy niewielkim udziale skał młodszych (górnokredowych i paleogeńskich). Skałę macierzystą gleb stanowią w przełomie Białki: zwietrzelina wapienna o różnym stopniu przekształcenia oraz piaszczysto-żwirowo-kamieniste aluwia w dolinie Białki. Występujące tu gleby zaliczane są do dwóch typów: rędzin (inicjalne, rędziny właściwe i brunatne, próchniczne rędziny górskie – w przełomowym odcinku rzeki) i mad.

- hydrologia,

Białka Tatrzańska – to największa rzeka Tatr obejmująca swym dorzeczem cały obszar północnych zboczy Tatr Wysokich. Jej źródła leżą w wysoko położonych dolinach górskich. Białka powstaje w Tatrach na wysokości około 1075 m n.p.m. z połączenia Rybiego Potoku spływającego z polskiej części Tatr z Białą Wodą, spływającą z słowackiej części Tatr. Rzeka ma długość 41 km (wraz ze źródłowym potokiem Biała Woda) i powierzchnię dorzecza ok. 230 km². Spadek w górnym biegu wynosi 72 ‰, w dolnym poniżej 20 ‰, średni przepływ przy ujściu to 5 m³/s, a podczas wiosenno-letnich wezbrań nawet 200-300m³/sek.

Białka należy do najczystszych rzek Podhala. Jakość jej wody w ocenie fizyko-chemicznej i bakteriologicznej, na znacznych odcinkach ustępuje nieco normom klasy I, w innych natomiast, bezpośrednio poniżej miejscowości jest zanieczyszczona ściekami.

- struktura krajobrazu,

Obszar Natura 2000 „Dolina Białki” obejmuje koryto potoku wraz z nadbrzeżnymi lasami łągowymi i zaroślami wierzbowymi. Jest to typowa dolina karpackiej rzeki, z korytem i wąskim pasem gruntów – lasów łągowych, podlegających okresowo zalewom. Szybki nurt wody, nagle i obfite wezbrania wody, zwłaszcza wiosną (w okresie topnienia śniegów), czy letnich deszczy (np. tzw. deszcze świętojańskie) powodują, że materiał skalny jest przenoszony z dużą siłą na duże odległości i tworzy nowe wyspy, narzuty wzdłuż brzegów, a rzeka zmienia wciąż swoje koryto. W górnym biegu, gdzie rzeka płynie jednym korytem, przy dużym spadku, a dno zbudowane jest z płyt skalnych tworzących progi, bezpośrednio nad rzeką, na stromych, często podciętych przez wodę stokach, rośnie bór świerkowy. Miejscami, w odlesionych miejscach, do brzegu dochodzą pola uprawne czy też łąki i pastwiska, zajmując jednak niewielkie powierzchnie w obszarze.

W dolinie, szczególne znaczenie przyrodnicze ma przełom Białki pomiędzy Kramnicą i Obłazową, gdzie grupuje się roślinność wapieniolubna, skupiona na obu tych ostańcach.

- korytarze ekologiczne,

Dolina Białki stanowi ważny korytarz ekologiczny o przebiegu północ-południe, łączący Tatry z Gorcami i Pieninami (Korytarze ekologiczne w Małopolsce (2005)). Na sąsiadującym z doliną terenie Podhala i Spisza obserwuje się duże zagęszczenie osad, które stanowią barierę dla migrujących organizmów, zwłaszcza większych zwierząt. Mimo braku prawnej ochrony tego korytarza, należy zabezpieczyć jego drożność, nie dopuszczając do izolacji ważnych centrów bioróżnorodności.

4.2. Jakość i znaczenie

Jedna z nielicznych rzek górskich w Karpatach, która zachowała naturalny, anastomozujący charakter. Stwierdzono tu występowanie 11 siedlisk przyrodniczych z I Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Nad Białką znajdują się największe w regionie zasoby, coraz rzadszych w skali kraju siedlisk nadrzecznych, związanych z naturalnymi rzekami górskimi, tj. kamienisk nadrzecznych (3220), zarośli wrześniowych na kamieńcach

rzecznych (3230) i zarośli wierzby siwej (3240). W samym tylko rezerwacie Przełom Białki pod Krempachami stwierdzono występowanie 457 gatunków roślin naczyniowych. Występują w nim też niewielkie płyty innych, rzadkich w tym rejonie siedlisk przyrodniczych. Rzeka jest także ostoją kumaka górskiego (gatunek z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG) i ważnym korytarzem ekologicznym.

3220 Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków

W obszarze Dolina Białki znajdują się największe i najlepiej zachowane w Karpatach zasoby siedliska, wykształcone tu wzorcowo. Największe płyty siedliska położone są w środkowym i dolnym biegu Białki. Nieco mniejsze w górnym biegu i tam, gdzie warunki fizjograficzne w naturalny sposób ograniczają tworzenie się kamieńców. Zajmują powierzchnię ok. 200 ha, co stanowi blisko 20 % zasobów w regionie. Siedlisko charakteryzuje się bardzo dużą dynamiką, zmienia swój kształt i położenie nawet kilkakrotnie w ciągu roku, musi być odnawiane przynajmniej co kilka lat, w przeciwnym razie przekształca się w zarośla. Jest w pełni naturalne i ma dobrze zachowaną strukturę i funkcje, mimo, że na niewielkiej powierzchni stwierdzano gatunki ekspansywnych roślin zielnych i obce gatunki inwazyjne. Oprócz gatunków żwirowiskowych, pojawiają się tu losowo gatunki górskie: naskalne, łąkowe a nawet zaroślowe, przynieszone wraz z falą powodziową z Tatr. Siedlisko w obszarze Dolina Białki ma duże znaczenie dla zachowania zasobów w skali kraju, regionu i lokalnej.

Literatura:

1. Perzanowska J. 2012. Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Dolina Białki PLH120024 w woj. małopolskim
2. Dubiel E., Stachurska A., Gawroński S. 1999. Nieleśne zbiorowiska roślinne Magurskiego Parku Narodowego. Prace Bot.UJ. 33: 9-60.
3. Kornaś J., Medwecka-Kornaś A. 1967. Zespoły roślinne Gorców. Fragm. Flor. Geobot. 13(2): 167-316.
4. Piękoś-Mirkowa H., Mirek Z. 1996. Zbiorowiska roślinne. W: Z. Mirek, Głowaciński Z., Klimek K., Piękoś-Mirkowa H. (red.). 1995. Przyroda Tatrzańskiego Parku Narodowego. Tatry i Podtatrze 3, Wyd. Tatrzański Park Narodowy, Zakopane-Kraków
5. IOP PAN 2006. Weryfikacja bazy danych i propozycja nowych specjalnych obszarów ochrony siedlisk w regionie alpejskim. Raport z realizacji umowy Nr 1/Natura2000/2006. Msc. Min. Środ. Warszawa.
6. Mróz W. (red.). 2012. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. GIOŚ, Warszawa.
7. Państwowy Monitoring Środowiska. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. <http://www.gios.gov.pl/siedliska/>

3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (Salici-Myricarietum część z przewagą wrześni)

W obszarze Dolina Białki znajdują się największe i najlepiej zachowane w Karpatach zasoby siedliska, wykształcone tu wzorcowo. Siedlisko zajmuje stosunkowo niewielkie powierzchnie – od kilku metrów do kilku arów. Największe płyty siedliska położone są w dolnym i środkowym biegu Białki, gdzie kamieńce są najszerze. Łącznie w obszarze zajmują powierzchnię maksymalnie do ok. 7 ha, co stanowi ponad 50% (do 70%) powierzchni siedliska w regionie. Siedlisko charakteryzuje się dużą dynamiką, zmienia swój kształt i położenie co kilka lat w wyniku oddziaływania wód powodziowych i zmian kształtu koryta rzeki. Musi być odnawiane, zwykle przynajmniej raz na 10 lat, w przeciwnym razie przekształca się w zarośla wierzby siwej. Zarośla wrześni to stosunkowo niskie zarośla (średnio 1-1,5 maksymalnie 2-2,5 m) z dobrze wykształconą warstwą krzewów (jej skład jest ustabilizowany), o zmiennym zwarcie (śr. 20-40%). Warstwa zielna zawiera wilgociolubne gatunki przechodzące z okolicznych zbiorowisk i spływające z wodą z wyższych położeń. Zarówno jej skład florystyczny jak i zwarcie są zmienne w czasie. Jest w pełni naturalne i ma dobrze zachowaną strukturę i funkcje, mimo, że niekiedy stwierdzano uproszczoną strukturę przestrzenną i wiekową zarośli, brak lub słabe odnowienie, udział gatunków inwazyjnych, obecność budowli hydrotechnicznych. Perspektywy zachowania siedliska we właściwym stanie ochrony nie są dobre, gdyż w większości tereny jego występowania leżą poza dotychczas ustanawianymi formami ochrony i w świadomości lokalnych społeczności nie funkcjonują jako cenne przyrodniczo. Siedlisko w obszarze Dolina Białki ma kluczowe znaczenie dla zachowania zasobów w skali kraju, regionu i lokalnej.

Literatura:

1. Perzanowska J. 2012. Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Dolina Białki PLH120024 w woj. małopolskim

2. Dubiel E., Stachurska A., Gawroński S. 1999. Nieleśne zbiorowiska roślinne Magurskiego Parku Narodowego. *Prace Bot.UJ.* 33: 9-60.
3. Kornaś J., Medwecka-Kornaś A. 1967. Zespoły roślinne Gorców. *Fragm. Flor. Geobot.* 13(2): 167-316.
4. Piękoś-Mirkowa H., Mirek Z. 1996. Zbiorowiska roślinne. W: Z. Mirek, Głowaciński Z., Klimek K., Piękoś-Mirkowa H. (red.). 1995. *Przyroda Tatrzańskiego Parku Narodowego. Tatry i Podtatrze 3*, Wyd. Tatrzański Park Narodowy, Zakopane-Kraków.
5. Grodzińska K., Jasiewicz A., Pancer-Kotejowa E., Zarzycki K. 1982. Mapa zbiorowisk roślinnych Pienińskiego Parku Narodowego. – Vegetation map of the Pieniny National Park (Western Carpathians) 1965-1968, 1: 10 000. Załącznik do: K. Zarzycki (red.) *Przyroda Pienin w obliczu zmian. Stud. Nat., ser. B.*, 30.
6. Kaźmierczakowa R. (red.) 2004. Charakterystyka i mapa zbiorowisk roślinnych Pienińskiego Parku Narodowego. *Stud. Nat.* 49:3-348.
7. IOP PAN 2006. Weryfikacja bazy danych i propozycja nowych specjalnych obszarów ochrony siedlisk w regionie alpejskim. Raport z realizacji umowy Nr 1/Natura2000/2006. Msc. Min. Środ. Warszawa.
8. Mróz W. (red.). 2012. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. GIOŚ, Warszawa.
9. Państwowy Monitoring Środowiska. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. <http://www.gios.gov.pl/siedliska/>

3240 Zarośla wierzby siwej na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część z przewagą wierzby)

Nad Białką siedlisko ma w pełni naturalny charakter, jest wzorcowo wykształcone - najlepiej spośród rzek w regionie alpejskim, zajmując zarazem największe wśród nich powierzchnie. Największe płaty siedliska położone są w dolnym i środkowym biegu Białki, gdzie w miarę już ustalone kamieńce są najszersze. Powierzchnia płatów siedliska na poszczególnych stanowiskach jest zmienna, najczęściej waha się od kilku do maksymalnie kilkunastu arów. Łącznie w obszarze zajmują powierzchnię ok. 55 ha, co stanowi ponad 11% powierzchni siedliska w regionie. Zbiorowisko ma postać zarośli z bezwzględną dominacją wierzby siwej *Salix eleagnos* i domieszką innych gatunków wierzb (głównie wierzby purpurowej i wierzby kruchej), olchy szarej, rzadko brzozy oraz wrześni pobrzeżnej *Myricaria germanica* o zróżnicowanym zwarcu, i wysokości krzewów (od 1,5 do ok. 4-5 m). W zaroślach tych występują też pojedyncze drzewa. Siedlisko charakteryzuje się mniejszą dynamiką, niż pozostałe siedliska z tego kompleksu, niemniej musi być odnawiane co jakiś czas, w przeciwnym razie przekształca się w łągi.

Jest w pełni naturalne i ma dobrze zachowaną strukturę i funkcje, mimo, że niekiedy stwierdzano uproszczoną strukturę przestrzenną i wiekową zarośli, udział gatunków inwazyjnych, obecność budowli hydrotechnicznych. Perspektywy zachowania siedliska we właściwym stanie ochrony nie są dobre, gdyż w większości tereny jego występowania leżą poza dotychczas ustanawianymi formami ochrony i w świadomości lokalnych społeczności nie funkcjonują jako cenne przyrodniczo.

Siedlisko w obszarze Dolina Białki ma duże znaczenie dla zachowania zasobów w skali kraju, regionu i lokalnej.

Literatura:

1. Perzanowska J. 2012. Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Dolina Białki PLH120024 w woj. małopolskim
2. Dubiel E., Stachurska A., Gawroński S. 1999. Nieleśne zbiorowiska roślinne Magurskiego Parku Narodowego. *Prace Bot.UJ.* 33: 9-60.
3. Kornaś J., Medwecka-Kornaś A. 1967. Zespoły roślinne Gorców. *Fragm. Flor. Geobot.* 13(2): 167-316.
4. Piękoś-Mirkowa H., Mirek Z. 1996. Zbiorowiska roślinne. W: Z. Mirek, Głowaciński Z., Klimek K., Piękoś-Mirkowa H. (red.). 1995. *Przyroda Tatrzańskiego Parku Narodowego. Tatry i Podtatrze 3*, Wyd. Tatrzański Park Narodowy, Zakopane-Kraków
5. IOP PAN 2006. Weryfikacja bazy danych i propozycja nowych specjalnych obszarów ochrony siedlisk w regionie alpejskim. Raport z realizacji umowy Nr 1/Natura2000/2006. Msc. Min. Środ. Warszawa.
6. Mróz W. (red.). 2012. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. GIOŚ, Warszawa.
7. Państwowy Monitoring Środowiska. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. <http://www.gios.gov.pl/siedliska/>

6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*)

W Dolinie Białki murawy występują na utrwalonych piarzyskach u podnóża skał wapiennych w przełomie Białki,

a także na półkach i ścianach skalnych skał Kramnicy i Obłazowej.

Murawy kserotermiczne w obszarze obejmują zarówno pionierskie zbiorowiska naskalne, o luźnym zwarciu i strukturze kępowej, z dominacją traw (zespół *Festucetum pallentis*) – podtyp 6210-1, jak i bujniejsze zbiorowiska o charakterze mezofilnym, z dużym udziałem bylin dwuliściennych - zbiorowisko ziołoroślowo-murawowe *Origano-Brachypodietum*, występujące w niewielkiej ilości w otoczeniu skał wapiennych Kramnicy i Obłazowej) – podtyp 6210-3. Charakteryzuje się ono tu pełnym zwarciem i zawiera wiele gatunków łąkowych (reprezentatywność C).

Obszar nie ma wielkiego znaczenia dla ochrony tego siedliska w regionie alpejskim. Odbiega ono też charakterem od pozostałych, chronionych w obszarze siedlisk. Łączna powierzchnia muraw to nie więcej niż 1,2 ha., co stanowi 0,5 % powierzchni muraw w regionie. Stwierdzono postępujący proces sukcesji (głównie zwiększające się zwarcie drzew i krzewów) oraz wydeptywanie przez nielegalnie wchodzących na skały turystów i wspinaczy. Jest formalnie chronione w rezerwacie przyrody „Przełom Białki pod Krempachami”.

Literatura:

1. Perzanowska J. 2012. Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Dolina Białki PLH120024 w woj. małopolskim
2. Bąba W. 2003. Changes in the structure and floristic composition of the limestone grasslands after cutting trees and shrubs and mowing. *Acta Soc. Bot. Pol.* 1(72): 61-69.
3. Mróz W., Bąba W. 2010. 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*) W: Mróz W. (red.). *Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ*, Warszawa, s. 119-129.
4. Państwowy Monitoring Środowiska. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. <http://www.gios.gov.pl/siedliska/>

6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*)

Siedliska łąkowe są bardzo rozpowszechnione w rejonie Spiszu i Podhala, choć w granicach obszaru zajmują marginalne powierzchnie. Najwięcej jest ich w okolicach Jurgowa i Brzegów. Są to łąki świeże, wielogatunkowe, dość bujne. łąki te są użytkowane kośnie, a następnie przepasane (z utrzymaniem niewielkiej obsady krów – pojedynczo lub w stadkach po kilka sztuk, lub niewielkie kierdle owiec – średnio do 10 szt.). Jesienią łąki są nawożone obornikiem. Na części arealu tych łąk, w ostatnich latach zarzucono użytkowanie. Efektem jest początkowo wzrost bujności, przy równoczesnym spadku różnorodności gatunkowej. Dominuje na ogół, tworząca łany, mietlica. Najwięcej takich łąk występuje nad Białką w górnym jej biegu. Zajmują łącznie ponad 7 ha, co stanowi znikomy ułamek % powierzchni tego typu siedlisk w regionie (oceniana na ok. 300 km²). Płaty siedliska w obszarze Dolina Białki są niewielkie, część z nich ma przekształcony skład gatunkowy w wyniku zaprzestania użytkowania; stwierdzono: niewielką powierzchnię, strukturę przestrzenną płatów (izolowane od siebie) i ekspansję drzew i krzewów. Płaty, których użytkowanie zarzucono, charakteryzują się obecnością odłożonego wołoku (utrudnienia w kiełkowaniu, zmiana wilgotności i warunków mikroklimatycznych) zmianą składu gatunkowego – wkraczają gatunki ziołoroślowe, obserwuje się też zachwianie równowagi ilościowej poszczególnych gatunków i tendencje do tworzenia płatów z dominacją jednego gatunku. Obszar Dolina Białki nie ma większego znaczenia dla ochrony łąk.

Literatura:

1. Perzanowska J. 2012. Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Dolina Białki PLH120024 w woj. małopolskim
2. Balcerkiewicz S. 1978. *Vegetation of Polana Chochołowska (Chochołowska Clearing) in the West Tatras*. W: Wojterski T. W. (red.). *Guide to the Polish International Excursion*. Wyd. UAM, Poznań, s. 355–381.
3. Denisiuk Z., Korzeniak J. 1999. Zbiorowiska nieleśne krainy dolin Bieszczadzkiego Parku Narodowego. *Monogr. Bieszczadzkie* 5: ss. 162.
4. Dubiel E., Stachurska A., Gawroński S. 1999. Nieleśne zbiorowiska roślinne Magurskiego Parku Narodowego (Beskid Niski). *Pr. Bot.* 33: ss. 60.
5. Grodzińska K. 1961. Zespoły łąkowe i polne Wzniesienia Gubałowskiego. *Fragm. Flor. Geobot.* 7 (2): s. 357-418.
6. Kaźmierczakowa R., Zarzycki J., Wróbel I., Vončina G. 2004. łąki, pastwiska i zbiorowiska siedlisk wilgotnych Pienińskiego Parku Narodowego. *Studia Nat.* 49: s. 195-251.
7. Korzeniak J. 2011. 6520 Górskie łąki konietlicowe i mietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*) i

Arrhenatherion). W: Mróz W. (red.) Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część II, GIOŚ, Warszawa.

8. Kozak M. 2007. Zróżnicowanie zbiorowisk łąkowych w Gorcach (Polskie Karpaty Zachodnie). Zeszyty Nauk UJ, Prace Bot. 41: 1-174.

9. Państwowy Monitoring Środowiska. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. <http://www.gios.gov.pl/siedliska/>

10. Perzanowska J., Świerkosz K., Mróz W. 2004. 6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (Polygono-Trisetion). W: J. Herbich (red.) 2004. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000. Tom 3: Murawy, łąki, ziołorośla, wrzosowiska, zarośla. Wyd. Ministerstwo Środowiska, Warszawa, s: 212-219.

11. Wilczek Z. 2006. Fitosocjologiczne uwarunkowania ochrony przyrody Beskidu Śląskiego (Karpaty Zachodnie). Prace Nauk. US 2418: 1-222.

12. Zarzycki J. 1999. Ekologiczne podstawy kształtowania ekosystemów łąkowych Babiogórskiego Parku Narodowego. Studia Nat. 45: ss. 97.

13. Zarzycki J. 2008. Roślinność łąkowa Pasma Radziejowej (Beskid Sądecki) i czynniki wpływające na jej zróżnicowanie. Zeszyty Naukowe Uniw. Roln. im. H. Kołłątaja w Krakowie 448, rozprawy 325.

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salisetum albae*, *Populaetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae* i olsy źródliskowe)

Łęgi w obszarze Natura 2000 Dolina Białki reprezentowane są przez 2 zbiorowiska roślinne: głównie nadrzeczną olszynę górską i łągi wierzbowe. Wykształcają się na terasach zalewowych Białki. Występują wzdłuż koryta tworząc szereg płatów, największe powierzchnie, jednostkowo nawet do kilkunastu hektarów, zajmują w środkowym i dolnym biegu rzeki, od Czarnej Góry do Nowej Białej. Łącznie w obszarze zajmują ok. 160 ha, co stanowi ok. 2% zasobów siedliska w regionie (oceniana na ponad 56 km²). Ponieważ łągi w obszarze są typowo wykształcone, i stanowią zwarty kompleks, a zarazem pokaźną część zasobów w rejonie Spisza i Podhala mają więc głównie znaczenie lokalne.

Powierzchnia aktualna łągów w obszarze jest wystarczająca do funkcjonowania ekosystemu, podobnie jak wielkość i kształt poszczególnych płatów nie zwiększają podatności na wpływy zewnętrzne. Stwierdzono natomiast brak martwego drewna zwłaszcza wielkowymiarowego – grubizny i gatunki obce, inwazyjne, średni, niski wiek drzewostanów i inne zniekształcenia, tj. lokalnie duży udział świerka w drzewostanie. Natomiast z drugiej strony obserwuje się pełne zróżnicowanie klas wiekowych łągów, jak i obecność starszych wiekowo drzewostanów na znacznych powierzchniach obszaru. Perspektywy ochrony siedliska są dobre, na co wskazuje umiarkowana presja na zagospodarowanie rekreacyjne i aktualnie prowadzona gospodarka. Pozytywną ocenę łągów potwierdza obecność gatunków chronionych, w tym górskich, np.: parzydło leśne *Aruncus sylvestris*, orlik pospolity *Aquilegia vulgaris*, pierwiosnek wyniosły *Primula elatior*, kopytnik pospolity *Asarum europaeum*, tojad dziubaty *Aconitum variegatum*, tojad mocny *Aconitum firmum*, naparstnica zwyczajna *Digitalis grandiflora*, ciemiężycza zielona *Veratrum lobelianum*, powojnik prosty *Clematis recta*, omieg górski *Doronicum austriacum*.

Literatura:

1. Perzanowska J. 2012. Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Dolina Białki PLH120024 w woj. małopolskim

2. Herbich J. (red.) 2004. Siedliska przyrodnicze. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 . Podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska. Warszawa.

3. Matuszkiewicz J.M. (red.) 2007. Geobotaniczne tendencje rozwojowe zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski. Monografie IGiPZ PAN 8, Warszawa.

4. Państwowy Monitoring Środowiska. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. <http://www.gios.gov.pl/siedliska/>

5. Pawlaczyk P. 2010. 91E0* Łęgi wierzbobowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albae* *Populetum albae* *Alnenion glutinoso-incanae*. W: Mróz W. (red.). Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa, s. 236-254.

Gatunek występuje na całej długości obszaru, głównie w rozlewiskach potoku, a także odciętych fragmentach koryt, zastoiskach wody wzdłuż koryta, a także nietrwających zbiornikach wodnych pochodzenia antropogenicznego, jak kałuże i koleiny. Gatunek ma stosunkowo korzystne warunki siedliskowe na obszarze Dolina Białki – dużo potencjalnych miejsc rozrodu. Obszar obejmuje również siedliska ważne dla życia kumaka w lądowej fazie życia (urozmaicona struktura siedlisk lądowych daje liczne możliwości ukrycia się). Teren jest stosunkowo zwarty, choć mający kształt wąskiego, wydłużonego pasa, tylko w kilku miejscach (przejazdy przez mosty) przecięty asfaltowymi drogami. Liczebność gatunku w obszarze nie jest znana, ale zgodnie z szacunkami, stanowi znikomą % zasobów gatunku w regionie (nie ocenia się liczebności tego gatunku w osobnikach, ale jedynie w polach siatki kwadratów – w regionie na ok. 100). Obszar nie ma więc bardzo istotnego znaczenia dla ochrony tego gatunku. Ma natomiast połączenie z innymi obszarami Natura 2000, jak Tatry, Gorce.

Literatura:

1. Perzanowska J. 2012. Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Dolina Białki PLH120024 w woj. małopolskim
2. Babik W., Rafiński J. 2001. Amphibian breeding site characteristics in the Western Carpathians, Poland. Herpetological Journal 11 : 41-51.
3. Baza danych płazów i gadów. Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie.
4. Bonk M., Sochacki J. 2012. Kumak górski *Bombina variegata*. W: Makomaska-Juchiewicz M., Baran P. (red.). Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa, s. 328-345.
5. Holly M. 2010. Monitoring stanu populacji płazów w Bieszczadzkiem Parku Narodowym. Roczniki Bieszczadzkie 18, 343-354.
6. Państwowy Monitoring Środowiska. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. <http://www.gios.gov.pl/siedliska/>
7. Strategie ochrony dla poszczególnych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków powstałe w ramach projektu PL0108 „Optymalizacja wykorzystania zasobów sieci Natura 2000 dla zrównoważonego rozwoju w Karpatach”. Msc. IOP, Kraków.
8. Świerad J. 2003. Płazy i gady Tatr, Podhala, Doliny Dunajca oraz ich ochrona. Wyd. Nauk. Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Kraków.
9. Głowaciński Z., Rafiński J. (red.) 2003. Atlas Płazów i Gadów Polski: Status – Rozmieszczenie – Ochrona (Atlas of the Amphibians and Reptiles of Poland: Status – Distribution - Conservation). Biblioteka Monitoringu Środowiska, Warszawa - Kraków.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	C01.01		i
H	J02.03		i
H	K04.01		i
M	H01		o
L	K04.01		b
L	D01.01		o
M	A03.03		o
M	K02.02		o
M	B02.04		o
Oddziaływania pozytywne			
	Działania,	Zanieczyszczenie	Wewnętrzne

Poziom	zarządzanie [kod]	(opcjonalnie) [kod]	/ zewnątrzne [i o b]
H	L08		b
M	A03		i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ	[%]	
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
Inna publiczna	0	
Własność łączna lub współwłasność	0	
Prywatna	0	
Nieznana	0	
Suma	100	

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Amirowicz A. 2012. Brzanka *Barbus meridionalis*. W: Makomaska-Juchiewicz M., Baran P. (red.). Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa, s. 160-170.
2. Augustyn L. 2006. Ichtiofauna dorzecza Dunajca na początku XXI w. Wyd. Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Sączu.
3. Bonk M., Sochacki J. 2012. Kumak górski *Bombina variegata*. W: Makomaska-Juchiewicz M., Baran P. (red.). Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa, s. 328-345.
4. Cieśla G. 2006. Ocena stanu jakości wód powierzchniowych płynących przez teren Gminy Nowy Targ na podstawie badań przeprowadzonych w 2005 roku. WIOŚ w Krakowie.
5. Gołaszewska M., Śliwińska J., Szewczyk A. 1988. Projekt rezerwatu przyrody „Rzeka Białka Tatrzańska”. Nowy Sącz. Msc. Małopolski Konserwator Przyrody, Kraków.
6. Grodzińska K. 1976. Rośliny naczyniowe Skalic Nowotarskich i Spiskich (Pieniński Pas Skałkowy). *Fragm. Flor. Geobot.* 22: 149-246.
7. Grodzińska K. 1979. Mapa zbiorowisk roślinnych rezerwatu Przełom Białki pod Krempachami. *Ochr. Przyr.* 42: 29-73.
8. Gromiec M. 2009. Ocena stanu wód powierzchniowych w zlewni pilotażowej Dunajca z wykorzystaniem wyników badań prowadzonych w ramach projektu PL 0302 oraz narzędzi informatycznych wykonanych w ramach projektu. WIOŚ w Krakowie.
9. IOP PAN 2006. Weryfikacja bazy danych i propozycja nowych specjalnych obszarów ochrony siedlisk w regionie alpejskim. Raport z realizacji umowy Nr 1/Natura2000/2006. Msc. Min. Środ. Warszawa.
10. IOP PAN 2009. Program „Natura 2000 w Karpatach”: Strategia zarządzania obszarem Natura 2000 – „Dolina Białki”.
11. IOP PAN. Monitoring siedlisk przyrodniczych (3220, 3230, 3240). Baza danych: <http://www.iop.krakow.pl/cn2000/Monitoring>
12. Korzeniak J. 2011. 6520 Górskie łąki konietlicowe i mietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion i Arrhenatherion*). W: Mróz W. (red.) Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część II.

GIOŚ, Warszawa, s. 95-108.

13. Mróz W., Bąba W. 2010. 6210* Murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea) W: Mróz W. (red.). Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa, s. 119-129.

14. Państwowy Monitoring Środowiska. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

<http://www.gios.gov.pl/siedliska/>

15. Pawlaczek P. 2010. 91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe Salicetum albae, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae, olsy źródliskowe W: Mróz W. (red.) 2010. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa, s. 236–254

16. Perzanowska J. (red.) 2006. Program współpracy na szczeblu lokalnym na rzecz ochrony obszaru Natura 2000 „Dolina Białki”- PLH120024.

17. Perzanowska J. 2012. 3220 Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków. W: Mróz W. (red.). Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część II. GIOŚ, Warszawa, s. 170-180.

18. Perzanowska J. 2012. 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (Salici-Myricarietum część - z przewagą wrześni) W: Mróz W. (red.). Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część II. GIOŚ, Warszawa, s. 181-192.

19. Perzanowska J. 2012. 3240 Zarośla wierzby siwej na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (Salici-Myricarietum część - z przewagą wierzby) W: Mróz W. (red.). Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część II. GIOŚ, Warszawa, s. 193-203.

20. Perzanowska J. 2012. Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Dolina Białki PLH120024 w woj. małopolskim. Msc. RDOŚ w Krakowie.

21. Romanek W. 2006. Charakterystyka fitosocjologiczna lasów łęgowych w górnej części zlewni Dunajca. Praca magisterska, AR Wydział Leśny, Kraków.

22. Solewski 1965 The ichthyofauna of the Białka Tatrzańska stream with special respect to the characteristics of brown trout (*Salmo trutta m. fario* L.). Acta Hydrobiol., 7 (2–3): 197–224.

23. Starmach J. 1998. Ichthyofauna of the River Dunajec in the region of the Czorsztyń-Niedzica and Sromowce Wyżne dam reservoirs (southern Poland). Acta Hydrobiol., 40 (3): 199–205.

24. Szelaż Z. (red.). 1999. Plan ochrony rezerwatu przyrody „Przełom Białki pod Krempachami” na lata 1999-2018. Msc. Małopolski Konserwator Przyrody, Kraków.

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL01	0.13	PL02	1.27	PL04	99.82

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL01	Tatrzański Park Narodowy	*	0.13
PL04	Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu	*	99.82
PL02	Przełom Białki pod Krempachami	*	1.27

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie
Adres:	Polska Plac Na Stawach 3 30-107 Kraków
Adres e-mail:	sekretariat@rdos.krakow.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☐ Tak
☒ Nie, ale jest w przygotowaniu
☐ Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH120024

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

Tak Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--